

ZBOROVANJA**Mednarodni simpozij o zemljepisnih imenih: »Zemljepisna imena, raznolikost in dediščina«**

Clarens, Južna Afrika, 16.–17. 9. 2015

Sodelavca geografskega inštituta Antona Melika ZRC SAZU Matjaž Geršič in Drago Kladnik sta se v Južni Afriki udeležila mednarodnega posveta o zemljepisnih imenih, ki sta ga organizirali Združena komisija oziroma delovna skupina za toponimijo pri Mednarodni geografski zvezi in Mednarodnem kartografskem združenju (*Joint International Geographic Union/International Cartographic Association Working Group on Toponymy*) ter Enota za podporo in krepitev jezika Univerze Svobodne države (*Unit for Language Facilitation and Empowerment University of Free State*) iz Bloemfonteina.

Ugledni organizatorji so bili za slovenska udeleženca dobra priložnost, da se поблиže seznanita z nekaterimi vodilnimi svetovnimi strokovnjaki na področju zemljepisnih imen, ki si prizadevajo za razčiščevanje imenskih dilem in promocijo toponimije v geografiji in kartografiji, pa tudi v okviru Skupine izvedencev Združenih narodov za zemljepisna imena (UNEGN), saj je bil med udeleženci tudi njen nekdanji predsednik, Južnoafričan Peter Raper. Jezika posvetovanja sta bila angleščina in afrikanščina, zato je bilo za nevesče obvladovanja tovrstne dvojezičnosti poskrbljeno za simultano prevajanje.

Glavnina udeležencev je bila iz Južne Afrike, zbrana je bila vsa tamkajšnja jezikoslovna smetana, poleg obeh predsednikov komisij iz Avstrije in Brazilije pa so bili med udeleženci tudi Američanka, Italijan in gosta iz sosednjega Zimbabveja. Ni navada poročati o rasni sestavi udeležencev, pa vendar naj povem, da so prevladovali belopolti, ki svojih temnopoltih kolegov, ti so se izkazali za velike poznavalce, niso gledali zviška ali postrani. Človek je lahko dobil vtis, kot da so se razmere v nekoč z rasizmom prepojeni državi po odpravi apartheidja in uzakonitvi enajstih uradnih jezikov že povsem normalizirale.

ORGANIZATOR

Slika 1: Udeleženci simpozija pred hotelom Protea, kjer je v konferenčni dvorani potekalo posvetovanje.

Ta občutek se je izkazal za precej varljivega, čim smo zapustili prizorišče simpozija. Slovenca sva namreč na poti s kombijem iz Clarensa v Johannesburg skupaj s temnopoltima kolegoma iz Zimbabveja doživela pravcate rasistične izbruhe, ki so dodobra razkrili sicer latenten, v belske južnoafriške gene žal še vedno trdno zasidran občutek večvrednosti in prikrito zaničevanje pripadnikov drugih ras.

Od nespornega južnoafriškega gospodarskega središča Johannesburga 336 km oddaljeni Clarens je bil za prizorišče posvetovanja izbran predvsem zaradi tamkajšnjega ugodnega podnebja. Naselje z vzdevkom dragulj vzhodnega dela Svobodne države (*Jewel of the Eastern Free State*) je bilo na nadmorski višini dobrih 1800 m ustanovljeno šele leta 1912. Poimenovano je po švicarskem mestu Clarens, kjer je svoje zadnje dni v prostovoljnem izgnanstvu preživel eden vodilnih politikov v zgodovini Južne Afrike Paul Kruger (1825–1904), ki je bil v letih 1883–1900 peti predsednik tedanje Južnoafriške republike. Mestec z dobrimi 6000 prebivalci stoji na vznožju gorovja Maluti in je vsega nekaj kilometrov oddaljeno od Lesota. V bogatem, parkovno urejenem delu prevladujejo nizke, razmaknjene hiše vilskega tipa, kjer prebivajo belci, tiste bolj na obrobju so namenjene tudi turistom, na mestnem obrobju v južnem delu mesta pa sta stihijsko zrasli dve nekoliko ločeni soseski z majhnimi, na gosto pozidanimi hišami, kjer prebivajo črnci (slika 2). Mesto ima veliko gostišč in umetnostnih galerij, s čimer prav tako izraža svojo mondenost. Zaradi milega podnebja je priljubljeno pribežališče meščanov iz velikih južnoafriških mest Johannesburga, Bloemfonteina in Durbana.

Simpozij je ponudil vrsto zanimivih prispevkov, med katerimi želim poleg ameriškega o vplivu žigosanja živine na dediščino naselbinskih imen v zvezni državi Montani izpostaviti še predavanja o vlogi in pomenu zemljepisnih imen v zapiskih arabskega popotnika Ibn Battute (1304–1369), geografskih in podnebnih razmerah kot dejavniku afrikaanskih zemljepisnih imen, standardizaciji uličnih imen v Bloemfonteinu in o bušmanskih (sanskih) zemljepisnih imenih, nastalih na podlagi oglašanja živali in drugih prispodob.

DRAGO KLADNIK

Slika 2: Panoramski pogled na Clarens z vilskim delom v ospredju in s temnopoltim prebivalstvom poseljenima deloma v ozadju.

Slovenska udeleženca sva na primeru izbranih gorenjskih katastrskih občin predstavila hišna in ledinska imena kot pomemben del slovenske kulturne dediščine in v oddaljenem okolju, kjer se s tovrstno mikrotoponimijo prav podrobno ne ukvarjajo, vzbudila precejšnje zanimanje. To dokazuje tudi objava prispevka kot uvodnega članka v posebni izdaji jezikoslovne revije *Nomina Africana*, glasila Južnoafriškega jezikoslovnega društva (*Names Society of Southern Africa*).

Drago Kladnik

Ilešičevi in Melikovi dnevi 2015 – Novosti geografske stroke in izobraževanje oseb s posebnimi potrebami

Koper, 25.–26. 9. 2015

25. in 26. septembra 2015 so v Kopru v organizaciji oddelkov za geografijo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani, Fakultete za humanistične študije Univerze na Primorskem in Filozofske fakultete Univerze v Mariboru, Geografskega inštituta Antona Melika ZRC SAZU, Zveze geografov Slovenije ter Osnovne šole Koper prvič skupaj potekali Ilešičevi in Melikovi dnevi. Znanstvene in strokovne vsebine smo združili pod skupnim naslovom »Novosti geografske stroke in izobraževanje oseb s posebnimi potrebami«. V preteklosti so bili Ilešičevi dnevi v večji meri namenjeni osnovnošolskemu in srednješolskemu geografskemu izobraževanju, Melikovi dnevi pa novostim geografskega znanstvenega in strokovnega dela. Odločitvi za skupno organizacijo je v veliki meri botrovala tudi slaba udeležba geografov na različnih geografskih srečanjih, dogodkih, dnevih in zborovanjih v zadnjih letih.

Tokrat je bil odziv strokovne geografske javnosti boljši kot v preteklih letih, saj se je dogodka udeležilo 93 geografov, sodelovalo pa je 29 predavateljic in predavateljev tako geografske kot drugih strok. Izvedeno je bilo dvaindvajset predavanj, dve delavnici ter voden ogled bodisi Luke Koper bodisi mesta

BLAŽ REPE

Slika 1: Ilešičevi in Melikovi dnevi 2015.

Koper. Prvi dan srečanja se je začel s pozdravnimi govori dekanje Fakultete za humanistične študije Irene Lazar, predsednika Zveze geografov Slovenije Stanka Pelca ter predsednice organizacijskega odbora Tatjane Resnik Planinc v prostorih Fakultete za humanistične študije ter se sklenil s slavnostno podelitvijo priznanj Zveze geografov Slovenije in Društva učiteljev geografije Slovenije na Osnovni šoli Koper. Osnovna šola Koper je bila naša gostiteljica od prvega popoldneva, pa vse do zaključka naslednji dan.

S področja znanstvenih in strokovnih novosti so predavatelji in predavateljice spregovorili o proučevanju geografskih vidikov zadnje finančno-gospodarske krize, socialno- in politično-geografskih posledicah gospodarske krize v Sloveniji v primerjalni perspektivi, spoznavanju socialne zgradbe mesta, geografiji neenakosti na primeru starejših na podeželju, scenariju konfliktov interesov na podeželju občine Izola s pomočjo agentnega modela, dinamiki spreminjanja rečnega toka »mejne reke« ter naravnogeografskih in geopolitičnih posledicah, problemu poimenovanja regij Slovenije in njihovi uporabi v učnem procesu, okoljskih spremembah in obetih za vode v slovenski Istri, estetiki pokrajinskih oblik v slovenski Istri, trajnostnem načrtovanju prometne rabe v slovenskih mestih, izobraževalnem potencialu vrednotenja geodiverzitete, spletni kartografski aplikaciji za diseminacijo geoprostorskih statističnih podatkov STAGE, preučevanju znižane meje sneženja na primeru doline Planice in Doline v okolici Rateč, gradientih količine padavin v alpskih dolinah, zasebnih lastnikih majhnih gozdnih posesti ter lokacijskih dejavnikih družbe znanja z vidika časovne in prostorske implikacije.

Teme, vezane na osebe s posebnimi potrebami, so se nanašale na inkluzijo oseb s posebnimi potrebami v redni del šolskega sistema ter naloge učiteljev (geografije) v inkluzivni šoli, mnenja in izkušnje učiteljev o delu z učenci s posebnimi potrebami, osebe s posebnimi potrebami v procesu geografskega izobraževanja na stopnji razrednega pouka ter slepe in slabovidne učence v inkluzivni šoli ter pri pouku geografije. Na delavnicah so bili predstavljeni primer šole v oblaku na temo »s svojim pametnim telefonom prispevam k spletnemu zemljevidu ovir za invalide v starem mestnem jedru Kopra«

BLAŽ REPE

Slika 2: Udeleženci in udeleženke Ilesičevih in Melikovih dnevov 2015.

ter konkretni primeri uvida v svet slepih in slabovidnih, vključno z njihovim dojemanjem geografskih učil.

Prispevki z Ilešičevih in Melikovih dnevov 2015 bodo objavljeni v Delih, znanstveni reviji Oddelka za geografijo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani, ter v Geografiji v šoli.

Tatjana Resnik Planinc

Simpozij o zemljepisnih imenih narodnih manjšin v Sloveniji

Avstrija, Gradec, 4. 3. 2016

V prvih dneh marca letošnjega leta je bilo v prostorih Štajerskega deželnega arhiva v avstrijskem Gradcu srečanje skupine izvedencev Stalnega odbora za zemljepisna imena nemško govorečih dežel (StAGN, *Der Ständige Ausschuss für geographische Namen*), v okviru katerega je bil izveden tudi krajši simpozij o zemljepisnih imenih narodnih manjšin na območju Republike Slovenije ter o slovenskih zemljepisnih imenih na dvojezičnih območjih zunaj Slovenije. Glavni organizator srečanja je bil Peter Jordan. Srečanja se je udeležilo okrog 40 udeležencev, večinoma iz nemško govorečih dežel, med ostalimi pa sta se ga udeležila tudi kolega iz Češke in Španije.

V prvem delu simpozija so bili predstavljeni trije prispevki slovenskih avtorjev. Matjaž Geršič in Drago Kladnik sta predstavila razpravo o manjšinskih zemljepisnih imen v Sloveniji, ki sta jo pripravila skupaj s Petrom Repoluskom (vsi z Geografskega inštituta Antona Melika ZRC SAZU), Milan Bufon (Fakulteta za humanistične študije Univerze na Primorskem) se je osredinil na manjšinska zemljepisna imena v Furlaniji – Julijski krajini, Matjaž Klemenčič (Filozofska fakulteta Univerze v Mariboru) pa je osvetlil slovensko-nemške odnose v slovenskih deželah od sredine 19. stoletja dalje.

Drugi del simpozija ni bil vezan izključno na slovenski prostor, pač pa širše. Najprej je Heinz-Dieter Pohl (dopisni član Slovenske akademije znanosti in umetnosti) predstavil slovenska zemljepisna imena

MATJAŽ GERŠIČ

Slika 1: Simpozij je potekal v Deželnem muzeju v starem mestnem jedru Gradca.

MATEJAŽ GERŠIČ

Slika 2: Udeleženci simpozija.

na avstrijskem Koroškem, sledile pa so predstavitve primerjalne analize različnih kulturno-zgodovinskih vplivov na manjšinska zemljepisna imena na primeru Koroške in Gradiščanske Petra Jordana (Inštitut za urbane in regionalne študije Avstrijske akademije znanosti), predstavitev zbiranja južnotirolskih mikrotoponimov ter nekaterih primerov dvo- in trojezičnih zemljepisnih imen v pokrajini Bozen/Bolzano Johannes Ortnerja (Mestni muzej Merano) ter predstavitev Helgeja Pauliga o strategijah učenja tujih jezikov v obmejnih pokrajinah na primeru nemške Zvezne dežele Saške in sosednjih dežel.

Zanimivi prispevki so udeležencem na primeru rabe zemljepisnih imen dodatno razsvetlili zapleteno jezikovno problematiko večjezičnih območij ter njihova zgodovinska in ostala ozadja.

Prispevki s simpozija bodo v objavljeni v katalonski reviji *Onomàstica – Anuari de la Societat d'Onomàstica*.

Matjaž Geršič

Letna konferenca Združenja za regionalne študije

Gradec, Avstrija, 3.–6. 4. 2016

Letna konferenca Združenja za regionalne študije (*Regional Studies Association*) z naslovom *Building Bridges: Cities and Regions in a Transnational World* je bila letos v Gradcu. Udeleženci so na Univerzi Karla Franca lahko izbirali med 20 tematskimi sekcijami, ki so obravnavale različne vidike regionalnega razvoja in regionalne politike, kot so gospodarska kriza ter njen vpliv na regije, demografske spremembe in blagostanje, trajnostnost mest in regij, inovacije, vodenje in upravljanje, mreženje in grozdenje podjetij, strategije pametne specializacije, geoekonomijo in geopolitiko, lokalni in regionalni gospodarski razvoj ter planiranje, mestne in metropolitanske regije, identiteto, pripadnost in različne oblike življenjskih slogov, politike različnih prostorskih ravni, kohezivnost, konkurenčnost in pametna mesta, infrastrukturo in grajeno okolje, podeželska in periurbana območja, turizem, podnebne spremembe, udeležili pa so se lahko tudi 18 posebnih sekcij, ki so jih predlagali posamezni udeleženci.

Spodaj podpisani je skupaj z Marijano Sumpor z Ekonomskega inštituta v Zagrebu in Danico Šantić s Fakultete za geografijo Univerze v Beogradu organiziral posebno sekcijo z naslovom Izzivi regionalnega razvoja in evropskega povezovanja v jugovzhodni Evropi.

Konference so se med ostalimi udeležili trije sodelavci Geografskega Inštituta Antona Melika ZRC SAZU, David Bole, Jani Kozina in podpisani, ter predstavili prispevke o kulturnih prostorih z vidika zgoščanja kulturnih ustvarjalcev na različnih prostorskih ravneh v Sloveniji, kulturni dediščini in kulturnih vrednotah na območju jugovzhodne Evrope, ter opredeljevanja in načrtovanja centralnih naselij v Sloveniji.

Naslednja letna konferenca združenja bo med 4. in 7. junija 2017 v Dublinu na Irskem.

Janez Nared

Mednarodni simpozij Javno-zasebno partnerstvo pri upravljanju z ekosistemskimi storitvami: izzivi in potenciali skupnih virov

Ljubljana, 19.–20. 5. 2016

Geografski inštitut Antona Melika ZRC SAZU je v sodelovanju s Fakulteto za naravoslovne znanosti, tehnologijo in okoljske študije na švedski Univerzi Södertörn med 19. in 20. majem 2016 organiziral mednarodni simpozij z naslovom »Javno-zasebno partnerstvo pri upravljanju z ekosistemskimi storitvami: izzivi in potenciali skupnih virov«.

Vse bolj uveljavljeni koncept ekosistemskih storitev opredeljuje koristi, ki jih imamo ljudje od ekosistemov in nam omogočajo preživetje. Sem spada vse, od biodiverzitete do pitne vode, oprasha, varovanja pred erozijo do hrane, lesa za gradnjo in kurjavo ter podobnih oskrbovalnih dobrin. Po drugu strani so skupni viri, kot so pitna voda in ribe, dobrine, do katerih imamo dostop vsi in jih vsi (lahko)

MARKO ZAPLATIL

Slika: Catherine Tucker z Univerze na Floridi predstavlja spoznanja o skupnostnem upravljanju naravnih virov.

tudi koristimo. Toda z rabo se skupni viri krčijo, kar lahko vodi do ogroženosti ali celo uničenja. Zato je tem bolj pomembno, kako z njimi upravljamo, kar ne zadeva le pravil in omejitve porabe, temveč je treba opozoriti tudi na aktivnosti, ki omogočajo vzdrževanje in ohranjanje ekosistemskih funkcij, s tem pa ekosistemskih storitev. Ekosistemi so namreč ključni za nastanek naravnih virov in nam omogočajo dostop do njih.

Namen simpozija je bil ugotoviti, katere ekosistemske storitve zagotavljajo skupni viri in ali lahko s primernim ravnanjem spodbudimo zagotavljanje različnih ekosistemskih storitev, ki bodo v naše življenjsko okolje prinesle več trajnosti. Osrednja gostja simpozija je bila Catherine Tucker z Univerze na Floridi, ki je predavala o tem, kako skupnostne prakse in upravljanje s skupnimi viri lahko izboljšajo ali ogrozijo trajnostnost socio-ekoloških sistemov. Predstavila je spoznanja o skupnostnem upravljanju naravnih virov, ki jih je pred več desetletji začela preučevati Elinor Ostrom (glej monografijo *Understanding institutions*, Princeton University Press 2005), ki je delovala na Univerzi Bloomington v Indiani, v okviru katere sta z možem Vincentom Ostromom ustanovila inštitut *The Ostrom workshop*. Za svoje dosežke na tem področju je leta 2009 prejela Nobelovo nagrado za ekonomijo.

Nato se je zvrstilo nekaj krajših predstavitev upravljanja skupnih virov v Sloveniji in Italiji ter o konceptu ekosistemskih storitev in možnih povezav s skupnimi viri. Obiskali smo tudi mestni sadovnjak, ki so ga novembra 2015 zasadili na Grbi v Ljubljani in je naše skupno dobro.

Simpozij je potekal v sklopu slovenskega temeljnega raziskovalnega projekta »Kulturna pokrajina v precepu med javnim dobrim, zasebnimi interesi in politikami« pod vodstvom Mimi Urbanc in švedskega raziskovalnega projekta *Environmental Governance in Context* z Univerze Södertörn.

Poročilo simpozija je dostopno na spletem naslovu: https://www.researchgate.net/publication/304247317_Public_Private_Partnerships_for_the_Governance_and_Management_of_Ecosystem_Services_Exploring_Current_Challenges_and_Potentials_of_Common-Pool_Resources.

Mateja Šmid Hribar, Romina Rodela

2. mednarodna znanstvena konferenca Geobalcanica

Skopje, Makedonija, 10.–12. 6. 2016

V Skopju je na začetku letošnjega poletja potekala druga mednarodna znanstvena konferenca Geobalcanica. Na programu je bilo 70 predavanj in 25 posterjev nekaj več kot 150 avtorjev iz 24 držav. Prevladovale so evropske države, nekaj pa je bilo tudi drugih: Alžirija, Južna Afrika, Izrael in Malezija.

Konferenco organizira Društvo Geobalcanica (*Geobalcanica Society*), ki je tudi letos opravilo odlično delo. Glavni vodji konference sta bila Ivan Radevski in Svemir Gorin, predavatelja na Fakulteti za naravoslovne znanosti in matematiko v Skopju.

Predavanja so bila razdeljena na dva vsebinska sklopa: *Physical Geography, Cartography, GIS and Spatial Planning* ter *Socio-Economic Geography, Teaching and Educational Geography*.

Konferenca smo se udeležili trije slovenski geografi: Rok Ciglič, Drago Perko in Matija Zorn (slika 2). Nastopili smo z dvema referatoma: *Landscape diversity, types and hotspots of Slovenia* (Pokrajinska raznolikost, tipi in vroče točke Slovenije) in *Dealing with natural disasters in a postsocialists society – the example of Slovenia* (Obravnavanje naravnih nesreč v posocialistični družbi – primer Slovenije).

Predavanja so potekala dva dneva, tretji dan konference pa je bila organizirana ekskurzija v Ohrid. Udeleženci smo najprej obiskali zahodni, večinoma albanski del Makedonije, kjer se pospešeno gradi avtocesta od Skopja prek Tetova do Ohrida. Ob Ohridskem jezeru smo si ogledali nove turistične zmogljivosti, obnovljeno koliščarsko naselje iz bronaste dobe (slika 3), staro mestno jedro Ohrida s številnimi arheološkimi najdišči in sakralnimi objekti ter samostan svetega Nauma (slika 4). Z ladjico smo zapluli tudi do izvira Črnega Drima, največjega kraškega izvira v Makedoniji, ki je pod zaščito Unesca.

Vse informacije o konferenci najdete na spletnem naslovu: <http://www.geobalcanica.org>.

Rok Ciglič, Drago Perko, Matija Zorn

ROK CIGLIČ

Slika 1: Na uradnem odprtju je udeležence nagovoril tudi Matija Zorn.

IVAN RADEVSKI

Slika 2: Slovenski udeleženci Rok Ciglič, Drago Perko in Matija Zorn.

MATIJA ZORN

Slika 3: V bližini naselja Peštani na vzhodni obali Ohridskega jezera je v turistične namene postavljeno prazgodovinsko koliščarsko naselje. Obale Ohridskega jezera so naseljene od šestega tisočletja pred našim štetjem.

MATIJA ZORN

Slika 4: Cerkev v samostanu sveti Naum, katere videz je iz obdobja med 16. in 17. stoletjem, stoji na temeljih starejše cerkve. Samostan je leta 895 ustanovil sveti Naum, ki je bil učenec svetih Cirila in Metoda.

Posvetovanje Komisije za degradacijo zemljišč in dezertifikacijo pri Mednarodni geografski zvezi v Sloveniji

Ljubljana, zahodna Slovenija, 23.–27. 6. 2016

Komisija za degradacijo zemljišč in dezertifikacijo pri Mednarodni geografski zvezi (*Commission on Land Degradation and Desertification* (COMLAND) *of the International Geographical Union* (IGU); <http://www.comland.org/>) ponavadi pred regionalnimi ali osrednjimi konferencami IGU organizira tudi lastno srečanje z ekskurzijo. Letos je osrednja konferenca IGU potekala avgusta v Pekingu (glej poročilo iz konference v drugi letošnji številki), kjer je imela Komisija sicer svoj panel, a je zaradi premajhnega zanimanja odpadla običajna ekskurzija. Zato pa je Komisija približno dva meseca prej uspešno izvedla posvetovanje z ekskurzijo v Sloveniji. Komisija je za organizacijo srečanja zaprosila Geografski inštitut Antona Melika ZRC SAZU na podobnem srečanju v Krakovu leta 2014 v času regionalne IGU konference (glej poročilo v Geografskem vestniku 86-2).

Petdnevno srečanje je v organizaciji Geografskega inštituta Antona Melika ZRC SAZU potekalo konec junija 2016. Delavni naslov posvetovanja je bil *Land degradation in a complex environment: challenges of land management at the contact of four major european geographical units* (Degradacija zemljišč v kompleksnih okoljih – izzivi pri upravljanju z zemljišči na stiku štirih evropskih naravnih makroregij). Srečanje je bilo organizirano v obliki enodnevnega posveta ter večdnevne ekskurzije po zahodni Sloveniji. Posvetovanje je potekalo v Zemljepisnem muzeju Geografskega inštituta Antona Melika ZRC SAZU, kjer je bilo predstavljenih trinajst referatov iz osmih držav (Srbije, Madžarske, Nizozemske, Italije, Izraela, Japonske, Avstralije in Slovenije).

Ker se Komisija posveča tako naravni kot antropogeni degradaciji zemljišč, so se predstavitve dotikale obeh področij. Srečanje je odprl Rok Ciglič (Geografski inštitut Antona Melika ZRC SAZU) s predavanjem *Landscape diversity in Europe and in Slovenia*, ki sicer ni imelo neposredne povezave z degradacijo zemljišč, smo pa z njim želeli tuje udeležence uvesti v pokrajinsko raznolikost Slovenije, ki so jo spoznavali v naslednjih dneh. Sklop petih predstavitev s področja naravne degradacije je odprl Slobodan B. Marković (Naravoslovno-matematična Fakulteta Univerze v Novem Sadu) s predavanjem *Mass movements on the Fruška Gora mountain (Serbia) – Introducing an excellent natural laboratory for slope movement monitoring* o zemeljskih plazovih na »edini pravi« vzpetini v Vojvodini. Sledili sta dve predavanji z Madžarske. Gábor Gercsák (Univerza Eötvös Loránd) je imel predavanje z naslovom *The development of a lake after landslides* o »plazovnem« jezeru Arló na severu Madžarske, ki je nastalo v medvojnem obdobju 20. stoletja. Gergely Horváth (Univerza Eötvös Loránd) pa je predstavil erozijske procese v erozijskih žariščih riolitnih tufov, prav tako na severu Madžarske. Sledili sta dve slovenski predavanji. Blaž Komac (Geografski inštitut Antona Melika ZRC SAZU) je imel predavanje z naslovom *Assessment of co-seismic slope processes in Slovenia*. Tematika je avtor podrobno predstavil v lanski prvi številki Geografskega vestnika (87-1) v članku z naslovom »Modeliranje obpotresnih pobočnih procesov v Sloveniji« (<http://dx.doi.org/10.3986/GV87107>). Špela Kumelj (Geološki zavod Slovenije) pa je imela predavanje z naslovom *Involvement of the Geological survey of Slovenia in the field of natural hazard risk management*, v katerem je predstavila nekaj mednarodnih in domačih projektov povezanih s pobočnimi procesi, ki so jih izvedli v zadnjih letih.

Sklop šestih predavanj posvečenih antropogeni degradaciji je odprla Barbara Lampič (Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani), ki je imela predavanje z naslovom *Brownfield sites – how we cope with increasing number of abandoned or underused land in Slovenia*, v katerem je predstavila nekaj rezultatov potekajočega CRP-a z naslovom »Celovita metodologija za popis in analizo degradiranih območij, izvedba pilotnega popisa in vzpostavitev ažurnega registra«. Paul F. Hudson (Univerza v Leidnu), v času srečanja še predsednik Komisije, je imel predavanje z naslovom *Degradation of hydrologic connectivity along large rivers by floodplain embankment* o vplivih različnih vodnih infrastrukturnih objektov na poplavne ravnice večji ameriških vodotokov. Andrea Vacca (Univerza v Cagliariju), od avgusta predsednik Komisije, pa je imel predavanje z naslovom *The revival of coppicing in Sardinia (Italy): does soil matter?*, v katerem je med drugim izpostavil, da bi moralo trajnostno upravljanje z gozdovi upoštevati tudi ohranjanje prsti. Avtor je članek

MATEJA FERK

Slika 1: Ob maketi Julijskih Alp v Dovjem sem podpisani predstavil problematiko hidro-geomofnih procesov v gorah.

MATEJA FERK

Slika 2: Udeleženci ekskurzije pred Informacijskim središčem TNP v Trenti.

MATIJA ZORN

Slika 3: Blaž Komac je udeležencem predstavil zemeljski plaz Stovžje in posledični drobirski tok v Logu pod Mangartom.

MATIJA ZORN

Slika 4: Udeleženci ekskurzije pred Kobariskim muzejem.

o tej tematiki letos objavil v reviji *Land Degradation and Development* (<http://dx.doi.org/10.1002/ldr.2551>). Sledilo je predavanje Mateje Breg Valjavec (Geografski inštitut Antona Melika ZRC SAZU) z naslovom *Degraded karst relief: waste-filled dolines*, v katerem je predstavila problematiko degradacije vrtač, predvsem njihovega zasutja z odpadki. Predavanje je služilo tudi kot uvod v zadnji dan ekskurzije, ko je udeležencem na terenu predstavila nekaj tovrstnih primerov. Več o tej problematiki si lahko preberete v njeni monografiji »Nekdanja odlagališča odpadkov v vrtačah in gramoznicah« (Geografija Slovenije 26, Založba ZRC, 2013; <http://zalozba.zrc-sazu.si/sites/default/files/9789612544553.pdf>). Moshe Inbar (Univerza v Hajfi) je imel predavanje z naslovom *Human impact on geomorphic processes in the Middle East since the Palaeolithic period: the Israel case*, o antropogenih vplivih na degradacijo zemljišč v zgodovinski dobi na primeru upadanje gladine Mrtvega morja. Koichi Kimoto (Univerza Kwansai Gakuin) pa je imel predavanje z naslovom *Making the peripheral »region« India – from a case of Nagarhole national park, Karnataka, India*, o problematiki deforestacije in upravljanja gozdov v Indiji. Predavanja je sklenil Owen P. Graham, tajnik Komisije, s predstavitvijo zadnje ekskurzije Komisije na Tasmanijo, ki jo je vodil oktobra 2014. Za konec sem podpisani na kratko predstavil ekskurzijo, ki je sledila v naslednjih dneh. Vse predstavitve so dostopne na spletnem naslovu: <http://giam.zrc-sazu.si/en/comland>.

Štiridnevna ekskurzija v zahodno Slovenijo je imela namen predstaviti različne teme povezane z degradacijo zemljišč ter tri naravne enote Slovenije (alpsko, sredozemsko in dinarsko Slovenijo). Ekskurzijo smo vodili Mateja Ferk, Primož Gašperič, Jure Tičar in podpisani (vsi Geografski inštitut Antona Melika ZRC SAZU), po poti pa se nam je pridružilo še več inštitutskih kolegov.

Prvi dan, ki smo ga preživel v Julijskih Alpah, je bil namenjen dinamiki hidro-geomorfnih procesov v gorah (slika 1). Predstavljena je bila problematika karavanskih drobirskih tokov, prenašanje sedimentov v dolini Pišnice, Miha Pavšek (Geografski inštitut Antona Melika ZRC SAZU) je predstavil ogroženost vršiške ceste zaradi snežnih plazov, manjkal pa tudi ni ogled Informacijskega središča TNP v Trenti. Predstavljena je bila ogroženost doline Trenta zaradi skalnih podorov ter celotno dogajanje povezano s drobirskim tokom v Logu pod Mangartom, ki ga je predstavil Blaž Komac (slika 3).

Drugi dan, ki smo ga preživel v dolini Soče, je bil posvečen degradaciji zemljišč zaradi soške fronte in posoškim potresom. Po seznanitvi z največjim znanim pobočnim procesom v Sloveniji – skalni podor s Polovnika, je sledil obisk Kobariškega muzeja prve svetovne vojne (slika 4). Boštjan Lužnik (Kobariški muzej) nam je na Kolostratu predstavil boje na tem delu soške fronte in z njimi povezano degradacijo zemljišč. Na bližnjih pobočjih smo lahko opazovali tudi posledice žledoloma iz leta 2014. Druga tematike tega dne je bila posvečena posoškim potresom. Na primeru skalnih podorov na Krnu smo predstavili posledice potresa leta 1998 v naravi, na primeru Breginja pa problematiko popotresne obnove po potresih leta 1976. Kot uvod v naslednji dan smo obiskali še Goriška brda in udeležence uvedli v problematiko plazjenja v flišnih pokrajinah.

Tretji dan smo sicer začeli na Krasu, s predstavitvijo degradacije gozda in nastanka »kamnite puščave« ter kasnejšega načrtnega pogozdovanja in današnjega stihijskega ogozdovanja, a pogloblitve teme so bile povezane s flišom. V Vipavski dolini smo se pogovarjali o problematiki hitre ceste prek pobočja Rebrnic, si ogledali zemeljski plaz Stogovce in predstavili vetrno erozijo leta 2012. V slovenski Istri smo predstavili obalne klife ter erozijske procese v dolini Dragonje.

Zadnji, četrti dan, ki smo ga preživel na klasičnem krasu, je bil posvečen ranljivosti kraških pokrajin zaradi antropogene degradacije. Dan smo začeli na Kraškem robu in ga nadaljevali v okolici Kozine, kjer je Mateja Breg Valjavec predstavila antropogeno degradacijo vrtač. Sledil je obisk Cerkniškega jezera, Rakovega Škocjana ter sledenje kraški Ljubljanci do izvirov pri Vrhniku, kjer smo ekskurzijo tudi sklenili.

Celoten itinerar ekskurzije ter vsi povzetki predavanj so v .pdf obliki dostopni na spletnem naslovu: http://giam.zrc-sazu.si/sites/default/files/comland_abstract-book_and_field-guide_slovenia.pdf. Komisija bo imela naslednje srečanje v okviru kongresa Mednarodne geomorfološke zveze oktobra 2017 v Indiji. Omenimo še, da sem podpisani od te jeseni član usmerjevalnega odbora Komisije za degradacijo zemljišč in dezertifikacijo pri Mednarodni geografski zvezi.

Matija Zorn